

Muzeum Historyczne zaprasza do nowego oddziału

2018-04-20

Prezydent Miasta Krakowa oraz Muzeum Historyczne Miasta Krakowa zapraszają na otwarcie Muzeum Podgórze. Jest to nowy oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. W muzeum prezentowana będzie wystawa stała *Miasto pod kopcem Kraka* oraz wystawy czasowe.

W dawnym zajeździe pod. św. Benedyktem przy ul. Limanowskiego powstało Muzeum Podgórze, którego uroczyste otwarcie odbędzie się 26 kwietnia 2018 o godz. 17.00.

Okazały budynek na rogu ulic Limanowskiego i Powstańców Wielkopolskich przez wiele lat stał opuszczony, tracąc oznaki dawnej świetności, a z jego ścian stopniowo znikwały ślady dawnych szyldów. Dopiero ostatnio doczekał się remontu, a w jego murach zagościła poważna instytucja – Muzeum Podgórze. Wpisany w 2010 roku do rejestru zabytków, budynek kryje w sobie bogatą historię, która odkrywana jest przed gośćmi muzeum na wystawie stałej *Miasto pod kopcem Kraka* i na towarzyszących jej wystawach czasowych.

26 kwietnia 2018 r. po 955 dniach remontu oddamy w ręce podgórzeń, krakowian i wszystkich zainteresowanych miejsce, które Muzeum Historyczne Miasta Krakowa stworzyło wspólnie z mieszkańcami Podgórze. Jest ono odpowiedzią na oczekiwania lokalnej społeczności, bo to właśnie wśród mieszkańców Podgórze kilka lat temu narodziła się idea powstania placówki o charakterze muzealnym, której działalność będzie koncentrować się na historii i współczesności tej części Krakowa. Podgórzeń przekazali nam wiele ze swoich rodzinnych pamiątek i niezwykłych wspomnień. Pragniemy, aby Muzeum Podgórze stało się miejscem otwartym, integrującym podgórzeń, lokalne instytucje, organizacje i stowarzyszenia. Działalność muzeum oraz prezentowanych w nim wystaw czasowych będą dotyczyć całego prawobrzeżnego Krakowa, podczas gdy tematyka wystawy stałej skoncentruje się na historii dawnego miasta Podgórze. Jednak, jednym z najważniejszych aspektów działalności muzeum ma być integracja społeczności Podgórze. Ma się ono stać swego rodzaju centrum spotkań społeczności lokalnej.

Muzeum Podgórze w liczbach:

- Kable strukturalne niskoprądowe (do Internetu i CCTV) – ok. 6 km
- Kable elektryczne (do gniazdek, lamp itp.) – ok. 5,5 km
- Beton (budynek główny i oficyna) – ok. 230 m³
- Więźba dachowa na oficynie – 15 m³ drzewa
- Płyty G-K (budynek główny) – ponad 2000 m²
- Schody z parteru na piętro – 23 sztuki

Przedsięwzięcie prowadzone było w ramach zadania inwestycyjnego „Muzeum Podgórze – oddział Muzeum Historycznego Miasta Krakowa – adaptacja nieruchomości przy ul. Powstańców Wielkopolskich 1 w Krakowie w celu utworzenia Muzeum Podgórze”, realizowanego przez Muzeum Historyczne Miasta Krakowa wspólnie z Gminą Miejską Kraków.

WYSTAWA MIASTO POD KOPCEM KRAKA

Wystawa główna opowiada w sposób chronologiczno-tematyczny dzieje Podgórza oraz terenu, na którym ukształtowało się miasto, od czasów najdawniejszych, legendarnych, aż po współczesność. Zwiedzając kolejne sale widz poznaje najważniejsze postaci, które tworzyły kulturowy dorobek Podgórza, jego samorządność i tożsamość miejsca.

Każdy z gości może wybrać dogodny dla siebie sposób zwiedzania. Opisy eksponatów oraz opisy stref uzupełnione są nagranyymi komentarzami, tzw. magazynami wiedzy, oraz relacjami świadków. Historii mówionej można posłuchać przez słuchawki w wybranych punktach wystawy, a na końcu zwiedzania (sala IV) zapoznać się z filmowymi wersjami wszystkich relacji. Można też skorzystać z narracyjnej ścieżki zwiedzania z audioprzewodnikiem. W każdej sali jest także coś ciekawego dla najmłodszych zwiedzających: interaktywne zabawy, zagadki, miejsca niezwykle, w których dzieci mogą poznać różne, nieraz zaskakujące, aspekty historii i tradycji miasta. Wiedzę zdobytą na wystawie można rozwijać i pogłębiać w Alchemii Miasta.

Wystawa opowiada o historii i fenomenie Podgórza – miasta wielokulturowego i wielonarodowościowego, o jego spektakularnym sukcesie przemysłowym, a także o jego mitologii i warstwie legendarnej.

W założeniu autorów wystawa ma się zmieniać, ma być uzupełniana. Będą się pojawiały nowe eksponaty, nowe relacje świadków, nowe komentarze, dzięki czemu można będzie tu wracać wielokrotnie i wciąż odkrywać coś nowego.

Wystawa stała zajmuje parter budynku – cztery sale i sień oraz salę na poziomie -1, o łącznej powierzchni około 294 m kw.

Tematyka sal:

- **Sala I: Między Wisłą a górą św. Benedykta**
- **Sala II: Królewskie Wolne Miasto Podgórze**
- **Sala III: Ku wolności**
- **Sala IV: Czas Podgórza**

Partnerem wystawy *Miasto pod kopcem Kraka* jest Archiwum Narodowe w Krakowie. Partnerem Muzeum Podgórza jest Kopalnia Soli „Wieliczka”.

Autorzy scenariusza: Melania Tutak, Katarzyna Bury, Elżbieta Firlet, Piotr Opaliński, Robert Gawęł, Małgorzata Międzobrodzka

Zespół projektowy

- Kierownik projektu: Zuzanna Miśtał
- Kurator wystawy: Elżbieta Firlet
- Zastępca kierownika projektu, asystent kuratora, kierownik Oddziału MHK „Muzeum Podgórza”: Katarzyna Bury
- Multimedia – Wojciech Wilusz
- Koordynator projektów graficznych – Bartłomiej Woch

- Koordynacja procesu inwestycji – Maria Makarewicz
- Redakcja wydawnictw – Marcin Baran
- Promocja – Monika Kocbuch
- Aranżacja wystawy głównej: Pracownia Atelier (przy współpracy zespołu Muzeum Podgórze)

KRÓTKA HISTORIA MUZEUM PODGÓRZA

Starania o powołanie Muzeum Podgórze zajęły społeczność Podgórze – animowanej przez najprężniej działające na terenie dzielnicy Stowarzyszenie PODGORZE.PL, które wspierały instytucje kulturalne (szczególnie Dom Historii Podgórze) i rady prawobrzeżnych dzielnic Krakowa – ponad dekadę.

W 2001 roku po raz pierwszy zaapelowano do władz miejskich o pomoc w realizacji Muzeum Podgórze. Rok później staraniem Rady Dzielnicy XIII otwarto w budynku pierwszej podgórskiej szkoły przy ul. Limanowskiego 13 Dom Historii Podgórze – oddział Domu Kultury „Podgórze”. W kolejnych latach Stowarzyszenie PODGORZE.PL w imieniu społeczności Podgórze, a przy wsparciu ze strony Rad prawobrzeżnych dzielnic Krakowa, prowadziło rozmowy z radnymi i władzami miasta w sprawie utworzenia Muzeum Podgórze. W 2012 roku prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski obiecał utworzenie muzeum, a w 2014 roku na jego siedzibę wyznaczył zajazd pod św. Benedyktem – budynek o znaczeniu ogólnokrakowskim, świadka akcji wyzwolenia Krakowa przeprowadzonej w 1918 roku przez podgórzeńczyka porucznika Antoniego Stawarza. Operatorem przyszłego muzeum zostało Muzeum Historyczne Miasta Krakowa.

ZAJAZD POD ŚW. BENEDYKTEM - HISTORIA

Historia budynku nie jest w pełni znana, archiwa ujawniają jedynie strzępy informacji. Budynek dzisiejszego muzeum zwyczajowo określa się mianem zajazdu Pod św. Benedyktem, choć umiejscowienie tu zajazdu nie jest pewne. Patron nawiązuje do pobliskiego kościoła pod tym właśnie wezwaniem oraz do nazwy fortu „Św. Benedykt”.

26 lutego 1784 roku decyzją cesarza Józefa II Habsburga osada Podgórze uzyskała status wolnego miasta królewskiego. W tym czasie wydano pierwszy plan Podgórze ukazujący murowane budynki – zaznaczono na nim kompleks trzech budowli należących do kupca Józefa Hallera, z których dwie zajmuje dzisiejsze Muzeum Podgórze. Na kupieckie zabudowania składał się budynek główny wraz z dwiema małymi oficynami (pozostałości jednej z nich można zobaczyć w sali konferencyjnej muzeum). W roku 1838 powstał pierwszy plan katastralny dla Podgórze, na którym zaznaczono zabudowania działki mieszczącej dziś Muzeum Podgórze. Z planu wynika, że oficyny zostały w tym czasie powiększone, a część nieruchomości zajmował sad i ogród. W połowie XIX wieku w budynku muzeum mieścił się szpital wojskowy. W 2. połowie tego stulecia i w początkach XX wieku zajazd Pod św. Benedyktem pełnił funkcje wojskowe – na planie z 1870 roku zaznaczono tutaj magazyny artylerii, a w roku 1916 – warsztaty artyleryjskie.

31 października 1918 roku koszary zostały opanowane przez oddział pod dowództwem podporucznika Franciszka Pustelnika, stając się jednym z pierwszych wyzwolonych budynków na ziemiach polskich.

W latach międzywojennych mieści się tu Wojskowa Wytwórnia Wozów Taborowych, a w roku 1940 uruchomiono warsztaty naprawcze oraz punkt sprzedaży niemieckich pojazdów koncernu Auto Union AG. W czasie II wojny światowej budynek pełnił funkcję filii więzienia św. Michała, czego świadectwem jest niezwyklej eksponat prezentowany na wystawie, a odkryty w czasie remontu budynku. To wiadomość z 1942 roku od więźniów zmuszonych do prac adaptujących kolejnych sal na cele więzienne. Tekst napisano odręcznie na opakowaniach po bibułkach do skręcania papierosów.

Budynek funkcjonował jako filia więzienia św. Michała aż do roku 1949, później znajdowały się tu mieszkania funkcjonariuszy służby więziennej.

W roku 1951 podjęto decyzję o wyburzeniu obiektu i budowie na jego miejscu bloku mieszkalnego. Mimo wydanego już pozwolenia na budowę oraz zgromadzonych na dziedzińcu materiałów, w niewyjaśnionych okolicznościach decyzję tę cofnięto, choć wpisu budynku do rejestru zabytków dokonano dopiero wiele lat później (2010).

W latach 50. i 60. XX wieku budynek przechodził pod zarządek różnych instytucji, użytkowany był m.in. przez Krakowskie Przedsiębiorstwo Obrotu Surowcami Skórzanymi i Włókienniczymi, spółdzielnię inwalidów wytwarzającą wyroby kaletnicze i elektroniczne, nadal też pełnił funkcje mieszkaniowe. Pod koniec lat 70. zmienił się wygląd założenia, zburzona została południowa oficyna, w miejscu której zaplanowano przebieg nowo wytyczonej ul. Telewizyjnej. W pamięci mieszkańców Krakowa pozostaje restauracja prowadzona na parterze i w piwnicach oraz sklep meblowy na pierwszym piętrze. Przez krótki czas budynek nielegalnie zajmowali squattersi, którzy organizowali tu wystawy i koncerty. Szybko jednak zmuszono ich do wyprowadzki. Opuszczony budynek zabezpieczano doraźnymi remontami. W ciągu lat pojawiały się różne pomysły na jego zagospodarowanie, m.in. miała się tu mieścić siedziba muzeum Jerzego Dudy-Gracza. Po latach starań zainicjowanych przez Stowarzyszenie PODGORZE.PL w roku 2008 Rada Miasta Krakowa przyjęła uchwałę dotyczącą utworzenia w zabudowaniach Pod św. Benedyktem Muzeum Podgórze, które oddano pod opiekę Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Trwający dwa lata generalny remont przywrócił zabudowaniom blask, pozwolił zaadaptować zabytkowe wnętrza na potrzeby nowoczesnej instytucji muzealnej.

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Muzeum Podgórze

wystawa główna

Godziny otwarcia:

wtorek - niedziela 9.30 - 17.00

wtorek dniem wolnego wstępu

Ceny biletów na wystawę główną

normalny: 12 zł

ulgowy: 9 zł

**Magiczny
Kraków**

grupowy (dorośli): 8 zł

grupowy ulgowy: 6 zł

rodzinny: 24 zł (2 osoby dorosłe i 2 dzieci do 16 lat lub 1 osoba dorosła i 3 dzieci do 16 lat)

Bilet na wystawę stałą upoważnia do zwiedzenia wystawy czasowej.

Edukacja:

lekcje muzealne 100 zł od grupy

warsztaty 120 zł od grupy

oprowadzanie po wystawie: 90 zł od grupy + bilety wstępu

Wystawa czasowa

normalny: 6 zł

ulgowy: 4,50 zł

grupowy: 4 zł

grupowy, ulgowy: 3 zł

rodzinny: 12 zł

Bilet na wystawę stałą upoważnia do zwiedzenia wystawy czasowej.

Orowadzanie po wystawie: 50 zł od grupy + bilety wstępu

Inwestycja została dofinansowana ze środków Unii Europejskiej i EFRR w ramach RPO WM 2014-2020 oraz środków Gminy Miejskiej Kraków